آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۸۷۱
سه شنبه
۱۴۰۳•۰۴•۱۹
۳ محرم ۱۴۴۶/ ۹ جولای ۲۰۲۴

یادداشت

صدای پای جنگ جهانی سوم

بهرام امیراحمدیان
کارشناس مسائل بین‌الملل

با پایان یافتن جنگ سرد بعد از فروریزی دیوار برلین در سال ۱۹۸۹ و فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱، تصور بر این بود که جهان دوقطبی دیگر وجود نخواهد داشت و جهان در صلح و آرامش به سر خواهد برد. ولی روند امور نشان داد که این جنگ است که دائمی و آنچه موقتی و مقطعی است صلح خواهد بود. یکی از دلایلی که در کنار دیگر علل سبب فروپاشی شوروی شد، مسابقه تسلیحاتی بود که در یک مسابقه نابرابر، اقتصادهای برتر کشورهای غربی و اعضای ناتو، شوروی را به بازی برد- باخت کشاندند. در نهایت این مسابقه در یک اقتصاد سرمایه‌داری، با سهمی هرچند برابر از درآمد ناخالص داخلی، ولی چندین برابر بیش از شوروی، سبب تضعیف اردوگاه شرق شد که توان تامین هزینه‌های هنگفت مسابقات تسلیحاتی را نداشت. با روی کار آمدن پوتین در روسیه در آغاز سال ۲۰۰۰ و به قدرت رسیدن شی جین پینگ در سال ۲۰۱۲، دوره جنگ سرد جدیدی آغاز شد. پیشرفت‌های اقتصادی چین در سال‌های اخیر به عنوان دومین اقتصاد بزرگ جهان بعد از آمریکا و پرداختن به مسائل نظامی و تقویت بنیان‌های ارتش خلق در بخش‌های هوا- فضا، زمین و دریا با تکیه بر قدرت اقتصادی و مگاپروژه «ابتکار کمربند و راه»، پیمان شانگهای، گروه بریکس و برخی دیگر، فضای قطب بندی جهان را دگرگون کرد. با این وجود چین با پذیرش نظم بین‌الملل (هرچند انتقادهایی بر آن دارد)، قصد رویارویی مستقیم نظامی با ایالات متحده در دریای چین جنوبی و مساله تایوان را ندارد و توانسته است به بازیگری بزرگ در عرصه بین‌الملل تبدیل شود. در عین حال چین هوشیارانه به دنبال تعامل با جهان است، زیرا ثبات این کشور به تجارت جهانی وابسته است که واردات (مواد خام و انرژی) و صادرات (کالاهای تولیدی صنعتی و خدمات) ارکان آن را تشکیل می‌دهند. در عین حال مسابقه تسلیحاتی غرب با روسیه، از یکسو و درگیر شدن روسیه به جنگ با اوکراین و تحریم‌های سخت غرب، موجب وخامت اوضاع اقتصادی روسیه شده که تاثیر آن بر جبهه‌ها (طولانی شدن جنگ و نرسیدن به اهداف تعیین شده و تغییر وزیر دفاع) و روی آوردن به متحدان قدیمی (از جمله چین و کره شمالی) شده است. روسیه با جمعیتی تقریبا یک دهم جمعیت چین و تولید ناخالص داخلی ۲ تریلیون (حدود یک نهم چین) در یک مسابقه تسلیحاتی با غرب درگیر شده که در نتیجه با در اختیار داشتن زرادخانه هسته‌ای قدرتمند، ناگزیر غرب را به حمله اتمی تهدید می‌کند و این آغاز فاجعه‌ای است که در صورت وقوع، عرصه استراتژیک جهان را دگرگون خواهد کرد. ولادیمیر پوتین اول تیرماه ۱۴۰۳ در نشستی در کرملین با فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های نظامی روسیه اظهار داشت این کشور آماده است با همه طرف‌ها از جمله کشورهای اتحادیه اروپا و ناتو در مورد امنیت برابر و غیرقابل تقسیم در اوراسیا گفت‌وگو کند، با این حال، این امر زمانی ممکن می‌شود که آنها برای آن آماده باشند. بنا به گفته پوتین روسیه آماده گفت‌وگوی گسترده بین‌المللی درباره این موضوعات کلیدی و حیاتی است - هم با همکاران در سازمان همکاری شانگهای، کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، اتحادیه اقتصادی اوراسیا، بریکس و هم سایر انجمن‌های بین‌المللی از جمله کشورهای اروپایی و ناتوست. روسیه هماهنگی رزمی نیروهای خود را توسعه خواهد داد و همچنین تمریناتی را با کشورهای دوست انجام خواهد داد. روسیه قصد دارد سه‌گانه هسته‌ای را بیشتر توسعه دهد، زیرا تضمینی برای بازدارندگی استراتژیک و توازن قدرت در جهان است. سه‌گانه هسته‌ای روسیه شامل موشک‌های زمین‌پایه قاره‌پیما با قابلیت حمل کلاهک‌های هسته‌ای، ناوهای مجهز به موشک‌های بالستیک اتمی و هواپیماهای مجهز به موشک‌های هسته‌ای است. در ماه‌های اخیر در صحنه نبرد اوکراین، روسیه کشورهای عضو ناتو را از کمک‌های نظامی به اوکراین بر حذر داشته و آن را خط قرمز روسیه عنوان کرده و غرب را تهدید به مقابله با سلاح‌های هسته‌ای کرده است. دیدار پوتین از کره شمالی به دنبال انتشار اخباری مبتنی بر دریافت مهمات به‌ویژه صدها هزار گلوله توپ و موشک از کره شمالی است. پوتین برای اولین بار پس از ۲۴ سال به کره شمالی سفر کرده است. روابط روسیه با چین و دیدارهای رهبران چین و روسیه نشان از ظهور یک منطقه ژئواستراتژیکی برای جایگزینی تقسیم جهان دوره جنگ سرد است. بی‌شک این تقسیمات ژئواستراتژیکی برای چین و روسیه هزینه‌های بسیار دارد. ولی مدل اشغال نظامی بخش‌هایی از اوکراین توسط روسیه و ناتوانی شورای امنیت و ساختار سازمان ملل از جلوگیری از گسترش و انضمام قلمرو توسط روسیه، چین را درباره حمله نظامی و انضمام تایوان وسوسه می‌کند. با این وجود هند به عنوان یک منطقه ژئوپلیتیکی مستقل و قدرتمند در جنوب آسیا و همکاری با ترتیبات امنیتی آسیا- پاسیفیک با ایالات متحده و همپیمانان منطقه‌ای آن برای تامین امنیت و مقابله با چین در صدد رویارویی با زیاده خواهی چین در طرح «گردنبند مروارید» چین در اقیانوس هند است. در این میان هند علاقه‌مندی خود را به ایفای نقش در خاورمیانه به‌ویژه کریدورهای حمل و نقلی در ترتیبات غربی (هند- خاورمیانه- اروپا) و نیز ایرانی- روسی (حمل و نقل شمال- جنوب) نشان می‌دهد. جنگ اسرائیل با حماس و حزب ا... و پشتیبانی انصار ا... یمن و مقاومت عراق از حماس، صحنه خاورمیانه را به فضای جنگ سرد می‌کشاند. توجه ایالات متحده به اقیانوس آرام برای رصد فعالیت‌های چین، عرصه خاورمیانه را برای روس‌ها هموار کرده است، ولی درگیری روسیه با غرب و ناتو، این فضا را از دسترس روسیه خارج می‌کند. روسیه در شرایط کنونی که تحت شدیدترین تحریم‌های غرب علیه خود است، نیاز مبرم به گسترش روابط با چین دارد و قرار داد فروش گاز طبیعی که در سال ۲۰۱۴ روسیه با چین به امضا رساند، برای مدت ۳۰ سال، به روسیه اطمینان خاطر می‌دهد که چین ناگزیر به تعامل با روسیه است و از تحریم‌های غرب پیروی نخواهد کرد. کشورهای ناتو به رهبری ایالات متحده ۹۹ درصد از کمک‌های نظامی خارجی به اوکراین را ارائه کرده‌اند که به مقاومت نیروهای کی‌یف در نبرد با روسیه کمک کرده است. از آنجا که چشم‌اندازی برای پایان جنگ دیده نمی‌شود، روته، دبیرکل ناتو نقشی کلیدی در متحد کردن حامیان کی‌یف خواهد داشت تا اطمینان حاصل شود که حمایت‌ها از اوکراین ادامه خواهد داشت.

مجید ابهری در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

رمز پیروزی پزشکیان صداقت با مردم بود

مردم در انتخابات اخیر در وضعیت وحشت انتخاب قرار گرفته بودند

کاهش میزان مشارکت در انتخابات مسأله‌ای مهم و پیچیده است

آرمان ملی- احسان انصاری: «با توجه به دیدگاه‌های آقای جلیلی و برنامه‌هایی که ارائه می‌داد عده کثیری از رای دهندگان بر این باور بودند که تفکرات جلیلی می‌تواند مانع توسعه کشور شود. این در حالی است که آقای پزشکیان پنج دوره نماینده مجلس بوده و چهار سال نیز وزیر بهداشت بوده‌اند. از سوی دیگر مردم دیدگاه روشنی نسبت به ایشان داشتند و نسبت به کارنامه ایشان دغدغه نداشتند. در واقع آنچه مردم را در وضعیت وحشت انتخاب قرار داده بود این بود که نسبت به بدتر شدن وضعیت تحریم‌ها و فیلترینگ و گشت ارشاد در صورتی که جلیلی به ریاست جمهوری برسد نگران بودند»؛ جملات ذکر شده اظهارات مجید ابهری، جامعه‌شناس و رفتارشناس اجتماعی در گفت‌وگو با آرمان ملی در تحلیل و بررسی دلایل پیروزی پزشکیان در انتخابات ریاست جمهوری است. ابهری در این گفت‌وگو به مهم‌ترین دلایل اجتماعی این اتفاق پرداخته که در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مهم‌ترین دلایل پیروزی پزشکیان در انتخابات ریاست جمهوری چه بود؟

انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم در حالی برگزار شد که همراه با تلخی‌ها و شادی‌هایی بود. با این وجود در نهایت مردم به آقای پزشکیان اعتماد کردند و ایشان به ریاست جمهوری رسید. واقعیت این است که در پایان رقابت‌های انتخاباتی باید دوران رفاقت را آغاز کرد. در شرایط کنونی که کشور با چالش‌های متعددی مواجه است همه هواداران رقبای انتخاباتی باید در کنار هم قرار بگیرند و زمینه را برای حل مشکلات کشور به وجود بیاورند. در این زمینه نخبگان جامعه نقش تعیین کننده‌ای دارند و می‌توانند با فراهم‌سازی زمینه‌های وحدت، شرایطی را به وجود بیاورند که وحدت و انسجام اجتماعی و سیاسی در کشور افزایش پیدا کند. عناصر معاند قبل از انتخابات تلاش زیادی کردند که مردم به پای صندوق‌های رأی نروند و با قهر خود میزان مشارکت را کاهش بدهند. هدف اصلی آنها نیز این بود که این انتخابات را به شکست تبدیل کنند و مردم ایران را ناامید کنند. این در حالی است که در صحنه انتخابات چنین اتفاقی رخ نداد و کسانی که چنین توطئه‌ای را دنبال می‌کردند نتوانستند به اهداف خود دست پیدا کنند. نکته دیگر اینکه یکی از دلایل پیروزی آقای پزشکیان در انتخابات ریاست جمهوری تعدد کاندیدای جریان رقیب بود که هر کدام نیز رویکرد متفاوتی در پیش گرفته بودند و این فرصت خوبی به آقای پزشکیان داد که با تفکرات و رویکردی متفاوت بتواند فضای رقابت‌های انتخاباتی را به سود خود رقم بزند. به هر حال اختلافات در اردوگاه اصولگرایی در این انتخابات مشهود بود و این مسأله به خصوص در دور اول انتخابات بر سر کناره‌گیری نامزدها به سود یکدیگر بیشتر هم شد. در نهایت نیز کاندیداهای مورد نظر به سود هم کناره‌گیری نکردند تا فرصت برای پیروزی آقای پزشکیان به وجود بیاید.

شرایط انتخابات به شکلی رقم خورد که بخشی از جامعه در دور دوم نسبت به قدرت رسیدن جلیلی احساس خطر می‌کردند. این احساس خطر به چه دلیل بود و به چه میزان در پیروزی پزشکیان تأثیر داشت؟

این احساس خطر به دلیل افزایش احتمالی محدودیت‌ها مانند فیلترینگ و محدودیت‌های اجتماعی بود. به هر حال نوع نگاه و تفکرات آقای جلیلی به شکلی بود که این احتمال وجود داشت که در آینده در برخی زمینه‌ها کشور با چالش‌هایی مواجه شود که مسائل اجتماعی از جمله آنها بود. از سوی دیگر برخی با توجه به دیدگاه‌های آقای جلیلی و برنامه‌هایی که ارائه می‌داد بر این باور بودند که تفکرات جلیلی می‌تواند مانع توسعه کشور شود. این در حالی است که آقای پزشکیان پنج دوره نماینده مجلس بوده و چهار سال نیز وزیر بهداشت بوده‌اند. از سوی دیگر مردم دیدگاه روشنی نسبت به ایشان داشتند و نسبت به کارنامه ایشان دغدغه نداشتند. در واقع آنچه مردم را در وضعیت وحشت انتخاب قرار داده بود این بود که نسبت به بدتر شدن وضعیت تحریم‌ها و فیلترینگ و گشت ارشاد در صورتی که جلیلی به ریاست جمهوری برسد نگران بودند. این وضعیت درباره پزشکیان وجود نداشت و دیدگاه‌های ایشان رویکرد معتدل‌تری داشت و به همین دلیل نخبگان و در نهایت بسیاری از رای دهندگان تصمیم گرفتند برای بدتر نشدن اوضاع کشور از آقای جلیلی حمایت نکنند. شاید برخی عنوان کنند این نوعی انتخاب سلبی است که در واقع نیز چنین بوده است. در واقع مردم به دلیل اینکه نمی‌خواستند تحریم‌های بین‌المللی پابرجا بماند و برجام به نتیجه نرسد و شرایط اقتصادی نیز بدتر نشود به پزشکیان رأی دادند.

> **یکی از دلایل پیروزی آقای پزشکیان در انتخابات ریاست جمهوری تعدد کاندیدای جریان رقیب بود که هر کدام نیز رویکرد متفاوتی در پیش گرفته بودند و این فرصت خوبی به آقای پزشکیان داد که با تفکرات و رویکردی متفاوت بتواند فضای رقابت‌هایی انتخاباتی را به سود خود رقم بزند. به هر حال اختلافات در اردوگاه اصولگرایی در این انتخابات مشهود بود و این مسأله به خصوص در دور اول انتخابات بر سر کناره‌گیری کاندیدا به سود یکدیگر بیشتر هم شد**

اصلاح‌طلبان برخلاف اصولگرایان از رویکرد متحد و منسجمی در انتخابات برخوردار بودند. حمایت جریان اصلاحات از پزشکیان به چه میزان در پیروزی وی در انتخابات نقش داشت؟

اصلاح‌طلبان به صورت تمام قد از پزشکیان حمایت کردند که یکی از مولفه‌های اصلی پیروزی وی در انتخابات بود. به هر حال جریان اصلاحات تنها یک کاندیدا بیشتر در انتخابات نداشت و به همین دلیل همه ظرفیت‌های این جریان سیاسی در حمایت از پزشکیان مورد استفاده قرار گرفت. به هر حال مردم خاطره خوبی از دولت آقای خاتمی دارند و به همین دلیل از کسی حمایت کردند که تلاش می‌کرد در همان مسیر حرکت کند. البته که شرایط امروز با زمان دولت اصلاحات از بسیاری جهات متفاوت است و شرایط به شکلی نیست که دولت پزشکیان را با دولت خاتمی مقایسه کرد. در شرایط کنونی جامعه ایران با مشکلات جدی در زمینه اعتماد اجتماعی رابطه دولت –ملت مواجه است که شرایط را نسبت به گذشته متفاوت می‌کند. رویکرد منسجم اصلاح طلبان در شرایطی رخ داد که اصولگرایان با چنین وضعیت مواجهه نبودند و با چالش‌های جدی در زمینه وحدت و انسجام مواجه بودند. اختلاف بر سر اینکه چه کسی گزینه نهایی اصولگرایان باشد بین جلیلی و قالیباف در دور اول انتخابات به شکلی بود که آرای اصولگرایان شکسته شد و زمینه را برای پیروزی رقیب فراهم کرد. البته در این زمینه رویکردی که رسانه‌های معاند در پیش گرفته بودند را نیز در نظر داشت. به هر حال آنها از همه ظرفیت‌های خود استفاده کردند که مردم با صندوق‌های رأی قهر کنند و انتخابات را تحریم کنند.

میزان مشارکت در انتخابات به خصوص در دور اول نسبت به همه ادوار پایین‌تر بود. دلیل آرای پایین چه بود؟

مردم از کسانی که در گذشته به آنها وعده داده و عمل نکرده بودند خسته شده‌اند و به همین دلیل در این انتخابات به صورت گسترده شرکت نکردند. این مسأله مهمی است و نباید به سادگی از کنار آن گذشت که چرا مردم مشارکت کمی در انتخابات داشتند. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که مشکلات اجتماعی در سال‌های اخیر روی هم انباشته شده و بدون اینکه کسی برای آن راه حل پیدا کند تنها صورت مسأله را پاک کرده‌اند. به همین دلیل نیز به نارضایتی در جامعه دامن زده که خود را در چنین بزنگاه‌هایی نشان می‌دهد. نکته دیگر فقدان تحزب در کشور است. چهره‌هایی که در طول چهل و پنج سال گذشته مشاغل و مسئولیت‌های مختلفی را به عهده داشته و در درجات مختلفی از نظام قرار گرفته‌اند و در صحنه انتخابات حاضر شده بودند. این در حالی است که غیبت فرهنگ تحزب و فقدان مبانی آموزش و تمرین‌های سیاسی باعث شده که همواره در قالب فرد یا افراد مختلف خود را در جایگاه کفالت مردم قرار داده و نسبت به معرفی اشخاص برای انتخاب ریاست جمهوری اقدام می‌نمایند. تمرین مردمسالاری به‌ویژه در انتقال آموزه‌های دموکراتیک باید در دانشگاه‌ها و مرکز آموزشی سطوح عالی صورت پذیرد تا جوانان و نیروهای بالقوه سیاسی و اجتماعی آمادگی‌های لازم را کسب نمایند. همچنین باید در فضای مجازی بحث‌ها و تحلیل‌های لازم اجرا شوند تا علوم وتجارب سیاسی را به مدیران آینده کشور منتقل نمایند. متاسفانه در دوران حاضر مخصوصا ده سال گذشته فقط در حداکثر یکسال به انتخابات مانده تبلیغات به صورت انبوه صورت گیرند و افراط در تبلیغات مختلف در کنار هزینه آفرینی‌های متعدد نه تنها اهداف مطلوب را محقق نمی‌نمایند بلکه موجب دلزدگی نیز می‌شوند.

پزشکیان در زمینه کاهش چالش‌های اجتماعی چه رویکردی را باید در پیش بگیرد؟

امروز به طور متوسط در هر خانواده یک یا دو جوان تحصیلکرده و بیکار وجود دارند که با خطر افسردگی، اعتیاد ومهاجرت اجباری روبه‌رو هستند. از سوی دیگر اعتیاد به اقلام جدید و خطرناک کاهش سن اعتیاد به ۱۴ سال باید به‌طور جدی مورد بررسی و مبارزه قرار گیرند. امروز بخش‌هایی از جامعه مدت‌هاست که گوشت را در سفره‌های خود نمی‌بینند و با شرایط سختی زندگی می‌کنند. به همین دلیل اگر وضعیت کشور به همین صورت باشد و تغییری در وضعیت زندگی مردم صورت نگیرد امید مردم کمرنگ می‌شود که پزشکیان نباید کاری کند که امید مردم کمرنگ شود. از سوی دیگر توجه به بحران‌ها و چالش‌هایی اجتماعی باید در اولویت‌های رئیس جمهور جدید کشور قرار داشته باشد.

حسین مرعشی:

امیدوارم مخالفین پزشکیان دست از تخریب بردارند

دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی در ارزیابی خود از نتیجه انتخابات ریاست جمهوری عنوان کرد: این انتخابات برای دو طرف بسیار جدی شده بود، دوستان جبهه پایداری تلاش کردند، اصولگرایان بیشتری را به صحنه بیاورند. البته یک نکته تاسف بار هم وجود داشت و آن اینکه برخی از ارکان دولت و یکی از نهادهای موثر که هر دو متعلق به عموم مردم هستند، بیش از اندازه به نفع آقای جلیلی وارد صحنه شدند. در سمت دیگر برای آقای پزشکیان هم بخشی از آرای خاکستری به صحنه آمدند و به سبد رای آقای پزشکیان اضافه شدند و میزان مشارکت به ۵۰ درصد افزایش پیدا کرد. به هرجهت با پیروزی آقای پزشکیان، اکثریت مردم ایران که از تاثیرگذاری رای‌شان ناامید بودند، مجدد امیدشان به ادامه مردم سالاری و یا دموکراسی تقویت شد که از این جهت امر مبارکی بود. حسین مرعشی در خصوص علت اصلی پیروزی پزشکیان از نظر شما چیست، گفت: چند موضوع با هم ترکیب شد، اول اینکه سیاست کلی نظام از نتیجه مطلوب در انتخابات مجددا به راهبرد افزایش مشارکت تغییر کرده بود. این تغییر رویکرد منتهی شد به اینکه آقای پزشکیان تایید صلاحیت شدند. هم اتحاد جبهه نیرومندی از اطلاح طلبان و حتی بخشی از اصولگرایان میانه به صورت نانوشته و غیررسمی شکل گرفت و هم صداقت، راستگویی، پاکدستی و سوابق علمی و سیاسی روشن ایشان، توانست مردم را متقاعد کند که ایشان رئیس جمهور متفاوت و موفقی برای کشور خواهد بود. وی افزود: آقای پزشکیان باید در مسیر ایجاد یک انسجام داخلی حرکت کند و در آن جهت باید همت بالایی داشته باشد. باید با جدیت در عرصه بهبود روابط ایران با کشورهای صنعتی، احیای برجام و رفع تحریم‌ها گام‌های موثری بردارد. برای ایجاد یک جهش در اقتصاد ایران به سمت ظرفیت‌های بزرگ بروند و منابع کافی را از طرف‌های خارجی تجدید کنند. مرعشی در خصوص سنگ اندازی‌های رقبا در دولت پزشکیان، گفت: امیدوارم بعد از سال‌ها کشمکش یک رشدی در میان مخالفین آقای پزشکیان اتفاق افتاده باشد که به جای تخریب رئیس جمهور منتخب و دولت آینده، بنا را بر همکاری، جلب مشارکت و راضی کردن مردم از جهت زندگی و معیشت داشته باشند و ان شاا... پشتیبان مردمی جمهوری اسلامی شوند.

تلنگر

پزشکیان باید پاسخگوی کدام مطالبات باشد؟

مسعود پزشکیان با کسب ۱۶ میلیون و ۳۸۴ هزار و ۴۰۳ رای، نهمین رئیس جمهور ایران شد. حال جشن پیروزی به پایان رسیده و پیش روی رئیس جمهور منتخب، چالش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی، سیاسی و بین‌المللی شناور هستند. حال آنکه پزشکیان خود در انتخاباتی پیروزی شده که به باور کارشناسان نظم سابق اجتماعی را نداشت و دچار تغییرات جدی شده بود. پزشکیان در انتخاباتی پیروز شد که در دوره اول حدود ۶۰ درصد مردم در آن شرکت نکردند و رقابت او با رقیب در بعضی استان‌ها پایاپای بود. بله! پیروزی پزشکیان بر جلیلی را می‌توان نمادی از اراده مردم برای تغییر دانست. به همین دلیل هم مسیر آینده با توجه به شرایط کنونی داخلی و بین‌المللی، پرچالش و پیچیده خواهد بود و نیازمند تدبیر، همت و همکاری تمام نهادهای حکومتی و همراهی مردم و گروه‌های مختلف است. بعد از ناکامی‌های گذشته و بی‌توجهی‌هایی که به جوانان و دیگر اقشار مردم شده بود، دعوت به مشارکت کار دشواری بود؛ اما جوانان با امید به آینده، دوباره به تغییر امید بستند. پزشکیان باید این فرصت را غنیمت شمارد و مسئولیت سنگین خود را به درستی درک کند. گروه‌های مختلف جامعه اولویت‌های متنوعی دارند که دولت باید آن‌ها را در نظر بگیرد. برخی از مردم با مشکلات معیشتی فوری دست و پنجه نرم می‌کنند، در حالی که دیگران به دنبال بهبود شرایط اجتماعی، فرهنگی و سیاسی هستند. دولت باید به موازات این دو دسته، اقدامات لازم را انجام دهد. با این حال، موانع داخلی و خارجی بسیاری در این راه وجود دارد که باعث می‌شود رفع مشکلات مردم زمان‌بر و پرزحمت باشد. انتظار حل فوری این مسائل منطقی نیست، هرچند ممکن است گروه‌های مخالف با اهداف سیاسی به این انتظارات دامن بزنند. به این ترتیب چالش‌های پیش روی رئیس جمهور نهم بسیار جدی است.

حوزه سیاسی

ناکامی در بازسازی اعتماد مردم به دولت مشکل جدی است و باید در مسیر ترمیم آن حرکت کرد. تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران که منجر به محدودیت‌های بسیاری در تجارت، مالیات و فعالیت‌های بین‌المللی کشور شده است. این تحریم‌ها باعث تشدید چالش‌های اقتصادی و اجتماعی در داخل کشور شده است. اختلافات نظری درون سیاسی که به بسته‌بندی نشدن یکپارچگی ملی و تأثیرات آن بر سیاست‌های دولت و تصمیم‌گیری‌های کلان منجر می‌شود، مشکل جدی است.

حوزه اقتصادی

احیای برجام، مقابله با تحریم و ترمیم ارتباط بین‌المللی که اصلی‌ترین شعار انتخاباتی مسعود پزشکیان بود احتمالا اصلی‌ترین چالش او طی چهار سال آینده نیز هست. تأثیرات سیاست‌های خارجی بر داخل کشور که با تنش‌ها و ناپایداری‌های سیاسی و اقتصادی همراه است، بر کسی پوشیده نیست. تعاملات بین‌المللی و روابط دیپلماتیک که به تنش‌ها و مواجهه‌های بین‌المللی منجر شده، در ایران نیز موانع قدرتمند دارد. مساله‌ای که باید دید چگونه توسط رئیس جمهور منتخب، مرتفع خواهد شد. نوسانات شدید در بازار بورس و دخالت‌های بی‌فرجام دولت بر آن، وضعیت بازار سرمایه را شکننده و اعتماد مردم به این بستر اقتصادی را دچار بحران کرده است. بورس پتانسیلی جدی در حوزه اقتصاد است و می‌تواند به معامله‌ای دو سر سود میان مردم و دولت بدل شود. افزایش ناپایدار قیمت‌های مسکن و اجاره‌ها که به دلیل عدم تعادل بین عرضه و تقاضا و نبود سیاست‌های موثر در این زمینه ایجاد شده است. طبیعتا وقتی تورم ۴۰ درصد است، افزایش نرخ اجاره‌بها آنهم زیر ۳۰ درصد، خوش خیالانه، اما دور از حقیقت است. به این ترتیب قیمت‌های دستوری اساسا دردی از بازار مسکن دوا نمی‌کند. اگر پزشکیان را نماینده خط و مشی اصلاحات در نظر بگیریم، فراهم کردن محیط مناسب برای سرمایه‌گذاری ساختمانی و ارائه امکانات برای عرضه مسکن، احتمالا اولویت‌های او خواهند بود، چراکه او با طرح مسکن‌سازی‌های دولتی زاویه دارد. احتمالا با پیروزی ترامپ، تشدید تحریم‌های نفتی، ناترازی‌ها و تشدید کسری تراز تجاری غیرنفتی و حساب سرمایه، رکورد تورم شکسته شود؛ این پیش‌بینی یک اقتصاددان از دورنمای کلی تورم ایران در سال جاری است. شش سال است که مردم ایران با تورم کمرشکن ۴۰ درصدی درگیر هستند و انتخابات پیش‌رو و وعده‌های عامه‌پسند نیز به نظر نمی‌رسد حریف این درصد شود. تورم ۴۴/۴ درصدی پوشاک و لباس، ۴۰ درصدی مسکن، ۳۹ درصدی بهداشت و درمان، ۵۷ درصدی خدمات عمومی حمل و نقل، ۷۲/۸ درصدی گوشت قرمز و مرغ و ۶۱/۴ درصدی ماهی، همان دلیلی است که سفره مردم را کوچک کرده و هم آمار حاشیه‌نشینی را افزایش داده و تمام این موارد ذیل همان تورم ۴۰ درصدی است که دولت چهاردهم باید برای آن راهکار جدی داشته باشد. با گذشتن نرخ دلار از ۶۰ هزار تومان، خط فقر برای زندگی در تهران ۳۰ میلیون تومان را رد کرد. این رقم برای خانوار روستایی در استان تهران نیز ۱۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تخمین زده می‌شود. با این حساب نیمی از جمعیت ایران زیر خط فقر هستند، مساله‌ای که نیازمند برنامه‌ریزی جدی است.